

2018-01-08

Dnr: M2017/02261/Ee
Miljö- och energidepartementet
Energienheten
m.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar Elmarknadslag Ds 2017:44

I detta remissvar väljer branschföreningen Svensk Solenergi (SSE) att kommentera de kapitel och paragrafer i elmarknadsalgen som rör småskaliga elproducenter.

Sammanfattning

SSE anser att det är bra att nuvarande ellag (1997:857) ersätts med en ny elmarknadslag (2017:44), där lagstiftningens systematik och terminologi anpassats till de förhållandens som i dag råder på elmarknaden, och tillstryker därmed de föreslagna förändringarna.

Dock ser SSE gärna att det görs några tillägg och förändringar som skulle förenkla för småskalig elproduktion och mikroproducenter. Dessa är:

1. Att definitionen av en mikroproducent i 6 kap. 22 § justeras något så att samma definition av mikroproducent används i både inkomstskattelag (1999:1229) och elmarknadslag (2017:44). Den föreslagna förändringen skulle innebära att definitionen ändras från *"En elanvändare som har ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere och som producerar el vars inmatning kan ske med en effekt om högst 43,5 kilowatt ska inte betala någon avgift för inmatningen"* till förslagsvis *"En elanvändare som har ett säkringsabonnemang om högst 100 ampere, och som producerar el som matas i på elnätet i samma anslutningspunkt, ska inte betala någon avgift för inmatningen"*.
2. Att det i 6 kap. 3 § införs en differentiering av hur lång tid ett nätföretag har på sig att infria anslutningsskyldigheten utifrån hur stor en produktionsanläggning är hos en redan befintlig elanvändare. SSEs förslag är den maximala anslutningstiden begränsas till en månad för de anläggningar som definieras som mikroproducenter enligt 6 kap. 22 § och till sex månader för anläggningar under 1 500 kilowatt.
3. Att det i ett tillägg till 11 kap. 20–22 § klargörs att småskaliga elproducenter inte behöver ta fram egna LCA-kalkyler för att tillgodose kravet att rapportera inverkan på miljön i form av utsläpp av koldioxid för den el de levererar till ett elhandelsföretag. Istället föreslår SSE att en av staten utsedd myndighet får i uppdrag att tillhandahålla standardvärden för elens miljöpåverkan för alla energislag, och att det är dessa värden som ska användas av elhandelsföretag när de kommunicerar med slutanvändaren.

Kommentarer till 6 kap. 22 § – Lättnader för mikroproducenter

I förslaget om en ny elmarknadslag föreslås att kravet att en mikroproducent ska vara nettoanvändare av el för att undantas från nätavgiften för inmatning ska slopas.

Skälen till att slopa detta krav är enligt promemorian:

Kravet att mikroproducenten ska vara nettoanvändare kan avhålla nya producenter från att investera i mikroproduktionsanläggningar, eftersom även mindre avgifter har betydelse för om en sådan investering ska ske eller inte. Kravet kan även medföra att befintliga mikroproducenter minskar sin produktion för att inte vara tvungna att betala nätavgiften för inmatning.

Kravet att mikroproducenten måste vara nettoanvändare under ett kalenderår innebär även en administrativ börda för nätföretagen, som varje år kontrollerar om mikroproducenten har varit nettoanvändare eller inte och fakturerar elnätavgiften i efterhand om producenten inte har varit en nettoanvändare. Med hänsyn till att det kan antas tillkomma elanvändare som producerar sin egen el kan också de administrativa kostnaderna för företagen antas öka.

SSE anser att förslaget är mycket bra och instämmer med analysen i promemorian. Vidare vill SSE tillägga att det nuvarande kravet om att år för år behöva vara nettokonsument på årsbasis för att slippa betala en inmatningsavgift ger upphov till oönskade situationer när konsumtionen (eller produktionen) av olika skäl under ett år faller ur ramen för det normala och det som produktionsanläggningen blivit dimensionerad för. Som exempel kan ett konkret fall som rapporterats till SSE nämnas:

En man skaffade en solcellsanläggning som dimensionerades så att produktionen skulle matcha mannens normala konsumtion, men utan att han skulle bli nettoproducent på årsbasis. Under det tredje året efter det att mannen skaffat sin solcellsanläggning blev mannen sjuk och inlagd på sjukhus under en längre tid. Mannen var således inte hemma, och konsumerade därför inte lika mycket el som de två tidigare åren, och blev således en nettoproducent under det året. Nätföretaget noterade detta och skickade en faktura på ett par tusen för ett inmatningsabonnemang. På grund av sjukdom fick således mannen en betydligt högre nätkostnad under ett år.

Genom att slopa kravet på att en mikroproducent ska vara nettoanvändare av el för att undantas från nätavgiften för inmatning skulle dylika olyckliga situationer undvikas. Och även om kravet på att vara nettokonsument slopas i elmarknadslagstiftningen finns ett ekonomiskt incitament att dimensionera sin anläggning till att vara nettokonsument på årsbasis kvar då 67 kap. 30 § i inkomstskattelagen (1999:1229) fastställer att:

Underlag för skattereduktion består av de kilowattimmar förnybar el som har matats in i anslutningspunkten under kalenderåret, dock högst så många kilowattimmar el som tagits ut i anslutningspunkten under det året.

Därför föreslår SSE att definitionen från SOU 2013:46 läggs till i elmarknadslagen, det vill säga; ”*En mikroproducent är en elanvändare som kompletterar sitt uttag av el från elsystemet med egen elproduktion (egenproducent) som levereras i samma inmatnings- och uttagspunkt.*”

Vidare föreslår SSE att 6 kap. 22 § i elmarknadslagen ändras från ”*En elanvändare som har ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere och som producerar el vars inmatning kan ske med en effekt om högst 43,5 kilowatt ska inte betala någon avgift för inmatningen*” till förslagsvis ”*En elanvändare som har ett säkringsabonnemang om högst 100 ampere, och som producerar el som matas in på elnätet i samma anslutningspunkt, ska inte betala någon avgift för inmatningen*”.

Detta skulle innebära att samma säkringsgräns och effektgräns skulle gälla för definitionen av en mikroproducent i både inkomstskattelag (1999:1229) och elmarknadslag (2017:44). SSEs förslag ligger även i linje med ett förslag i Energimyndighetens Strategi för ökad användning av solex (ER 2016:16). I denna strategi föreslår Energimyndigheten följande:

Enligt ellagen 4 kap. 10§ får inte ett elnätsföretag ta betalt för ett inmatningsabonnemang, eller för att byta elmätaren, om solcellsägaren är en nettokonsument på årsbasis och effekten på solexanläggningen är högst 43,5 kW. För att ha så få gränser som möjligt att ta ställning till som mikroproducent föreslår Energimyndigheten att det bör utredas om denna gräns kan vara densamma som gränsen för skattereduktion (säkringen får inte överstiga 100 ampere, vilket motsvarar en effekt på högst 68 kW). Det motsvarar också ungefär gränsen för undantag från momsredovisning som väntas införas från 1 januari 2017.

Den ökade kostnaden för nätföretagen av en sådan ändring bör bli ringa. 6 kap. 21 § i elmarknadslagen fastställer att:

En innehavare av en produktionsanläggning som kan leverera en effekt om högst 1 500 kilowatt ska för överföring av el betala endast en avgift som motsvarar den årliga kostnaden för mätning och rapportering på nätföretagets ledningar.

Vidare föreslås i 8 kap. 6 § att:

Nätföretaget ska debitera en elproducent kostnaden för en mätare med tillhörande insamlingsutrustning och för dess installation i inmatningspunkten hos elproducenten. Detta gäller dock inte de elproducenter som avses i 6 kap. 21 §.

Det innebär att en småskalig elproducent ska få elmätaren installerad gratis om produktionskapaciteten understiger 1 500 kilowatt. Så att höja säkrings- och effektgränserna från 63 ampere respektive 43,5 kilowatt till en säkringsgräns på 100 ampere, innebär bara att elnätsbolaget förlorar inmatningsavgifterna (som ska motsvara den årliga kostnaden för mätning och rapportering på nätföretagets ledningar) för produktionsanläggningar mellan 43,5 kilowatt och 68 kilowatt.

Eftersom de gamla mätarna (som i vissa fall fortfarande kräver manuell avläsning) vid installation av en produktionsanläggning byts ut mot nya moderna mätare, som enligt Energimarknadsinspektionen förslag i rapporten Ei R2017:08

i framtiden ska kunna fjärrstyras, bör mätning och rapportering för dessa småskaliga producenter inte utgöra en nämnvärd kostnad för nätföretagen.

Kommentarer till 6 kap. 3 § – Anslutning till elnät

Paragraf 3 i kapitel 6 i förslaget om en ny elmarknadslag fastställer att:

Ett nätföretag som är skyldigt att ansluta en anläggning enligt 1 § ska genomföra anslutningen inom skälig tid.

Anslutningsskyldigheten ska fullgöras inom två år från det att nätföretaget har tagit emot en begäran om anslutning, om inte en längre tid är nödvändig med hänsyn till anslutningens omfattning och tekniska utformning eller det annars finns särskilda skäl.

Denna paragraf är densamma som nuvarande ellagens 3 kap. 7 a§. Dock föreslår SSE att när elmarknadslagstiftningen ändå ses över införs ett tillägg som innebär en differentiering av hur lång tid ett nätföretag har på sig att infria anslutningsskyldigheten utifrån hur stor en anläggning är. För en redan befintlig elanvändare som vill ansluta en produktionsanläggning till sin anslutningspunkt är två år från det att nätföretaget har tagit emot en begäran om anslutning en väldigt lång tid. SSE föreslår därför att det införs en ny kortare maximala anslutningstid för småskaliga elproducenter.

SSEs förslag är att den maximala anslutningstiden för produktionsanläggningar som kopplas upp av en befintlig elanvändare begränsas till sex månader (från det att nätföretaget har tagit emot en begäran om anslutning) för de elanvändare som installerar produktionsanläggningar med en effekt upp till 1 500 kW (vilket är samma gräns som i 6 kap. 21 §), samt till en månad för dem som definieras som mikroproducenter enligt 6 kap. 22 §. Ett alternativ till maximala anslutningstider på sex månader respektive en månad skulle vara att tillåta längre maximala anslutningstider, men att nätföretaget då måste ge en skälig ersättning för anläggningens förlorade produktion från det att sex månader respektive en månad passerats.

Även om förhandlingarna om EUs ”Ren energi för alla i Europa” fortfarande pågår ligger SSEs förslag i linje med förslaget i artikel 17 i det reviderade förnybartdirektiv (RED II). Där föreslås att demonstrationsprojekt och anläggningar med en elproduktionskapacitet på mindre än 50 kW skall tillåtas att ansluta till nätet efter en anmälan till nätinnehavaren utan att behöva invänta en tillståndprocess.

Kommentarer till 11 kap. 4 § och 12 kap. 8 § – Skyldighet för elhandelsföretag att ta emot el och ansvara för balansansvar för mikroproducenter

SSE anser att det är bra och tillstyrker att det i elmarknadslagen 12 kap. 8 § förtydligas att det elhandelsföretag som levererar el till en elanvändare, som har rätt att efter begäran få skattereduktion för mikroproduktion av förnybar el enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), är skyldigt att på skäliga villkor ta emot den el som matas in från elanvändarens produktionsanläggning.

Vidare tillstryker SSE även förslaget i 11 kap. 4 § om att ett elhandelsföretag som tar emot el från en mikroproducent av förnybar el enligt 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) ska se till att någon har åtagit sig

balansansvaret, eftersom detta är en naturlig följd av att elhandelsföretaget har mottagningsplikt.

Ett alternativ till att hänvisa till 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) för att fastslå när det är elhandelsföretag har både mottagningsplikt och balansansvar är att hänvisa till 6 kap. 22 § i elmarknadslagen om SSEs ovan föreslagna definition på mikroproduktion införs. Det vill säga *”En elanvändare som har ett säkringsabonnemang om högst 100 ampere, och som producerar el som matas i på elnätet i samma anslutningspunkt, ska inte betala någon avgift för inmatningen”*. Eftersom det i denna definition, precis som i 67 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), framgår att elproducenten också är en elanvändare bör samma argument gälla som framförs i promemorian. Det vill säga att en viktig utgångspunkt är att underlätta för mikroproduktion av el och att det inte antas medföra något betydande administrativt merarbete för det elhandelsföretag som tar emot elen att självt åta sig balansansvaret i inmatningspunkten eller se till att någon annan gör det.

Fördelen med att hänvisa till en modifierad paragraf 22 i kapitel 6 i elmarknadslagen istället för till 67 kapitlet i inkomstskattelagen är att elhandelsbolagen fortfarande skulle ha mottagningsplikt och balansansvar för den el de mottar från den mikroproducent de levererar el till om den nuvarande skattereduktionen för förnybar mikroproduktion av el skulle slopas. I en framtid där priserna för mikroproduktionsanläggningar fortsätter gå ner, kanske det inte anses att den subvention som skattereduktionen i dag utgör längre behövs. Det vore dock olyckligt om mikroproducenterna då skulle behöva överta balansansvaret. Detta kan undvikas genom att hänvisa till en befintlig paragraf i elmarknadslagen.

Kommentarer till 11 kap. 20–22 § – Angivande av elens ursprung

11 kap. 20–22 §§ i förslaget till en ny elmarknadslag är densamma som nuvarande ellagens 8 kap. 12 § och där klargörs att:

20 § Elhandelsföretag ska på eller i samband med fakturor avseende försäljning av el och i reklam som vänder sig till elanvändare lämna uppgift om

- 1. varje enskild energikällas andel av den genomsnittliga sammansättning av energikällor som använts för att framställa den el som elhandelsföretaget sålde under närmast föregående kalenderår, och*
- 2. den inverkan på miljön i form av utsläpp av koldioxid samt den mängd kärnbränsleavfall som framställningen av den försålda elen har orsakat.*

Om ett elhandelsföretag överför ursprungsgarantier som avser energi från förnybara energikällor till en annan innehavare, ska den mängd energi som motsvarar ursprungsgarantierna dras från andelen energi från förnybara energikällor när uppgifter lämnas enligt första stycket 1.

21 § Om elhandelsföretaget har köpt el på en elbörs eller importerat den från företag som är belägna utanför Europeiska unionen får uppgifterna enligt 20 § första stycket 1 baseras på uppgifter som elbörsen eller företagen tillhandahållit.

De uppgifter som anges i 20 § första stycket 2 får lämnas genom hänvisning till referenskällor som är tillgängliga för allmänheten.

22 § Elproducenter ska offentliggöra de uppgifter som elhandelsföretag behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt 20 § första stycket. Ett

elhandelsföretag som inte producerar el ska på begäran av andra elhandelsföretag lämna de uppgifter som de behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt 20 § första stycket.

Överlag anser SSE att denna ordning är bra och att det är önskvärt att elens miljöpåverkan framgår för den slutgiltiga elanvändaren. Paragraf 22 kan dock bli ett problem för mikroproducenter och andra småskaliga producenter. Dessa är ofta aktörer som inte professionellt hanterar el, och att kräva av dessa aktörer att de ska kunna ta fram en komplett LCA-kalkyl för just sin produktionsanläggning anser SSE vara för mycket begärt.

Utöver det vill SSE belysa vikten av gemensamma standardvärden i LCA-kalkyler. Här har de olika antaganden som görs stor inverkan på vilket det beräknade koldioxidutsläppet för elproduktionen blir. Om marknads olika aktörer själva beräknar koldioxidutsläppen för olika produktionstekniker kan detta leda kalkyler som inte är korrekta eller inaktuella, på grund av exempelvis en snabb teknikutveckling. Utöver det har producenter av el, oavsett typ av aktör, ett incitament att framhäva att den el de själva producerar är bättre än el från andra energislag. Dessutom kan koldioxidavtrycket från samma energislag komma att variera om en aktör gör egna antaganden som skiljer sig från vad andra aktörer gör. Sammantaget kan de ovan nämnda komplikationerna leda till att uppgifterna om den inverkan på miljön i form av utsläpp av koldioxid samt den mängd kärnbränsleavfall som elhandelsbolagen ska kommunicera inte kommer kunna användas som jämförelsetal. I slutänden påverkar detta trovärdigheten för hela elmarknaden och dess aktörer, samt inte minst omöjliggör konkurrens på lika villkor.

För att komma till bukt med det ovan nämnda problemet att små producenter ska komma upp med egna LCA-beräkningar, och för att säkerställa korrekta och likvärdiga värden kommuniceras av elhandelsföretagen, föreslår SSE att lagstiftningen som reglerar angivande av elens ursprung bör kompletteras med att en myndighet får ansvar för att ta fram standardvärden för utsläppen av koldioxid från olika produktionstekniker. Det är sedan dessa standardvärden som ska kommuniceras av elhandelsföretagen när elen säljs till slutanvändare. Dessa standardvärden bör tas fram i samarbete med forskningsinstitutioner och elbranschens aktörer, och bör uppdateras med jämna mellanrum, förslagsvis vartannat år. Exempelvis tas dessa standardvärden för elens miljöpåverkan för olika energislag fram och redovisas på samma sätt som Ei i dag gör med residualmixens miljöpåverkan.

Johan Lindahl,
talesperson Svensk Solenergi
johan@svensksolenergi.se
08-441 70 91